

18.02.2022

**ANKARA
TİCARET BORSASI
Basın Bürosu**

**GÜNLÜK BASIN
ÖZETLERİ**

**18 Şubat 2022
Cuma**

RESMÎ GAZETE'DE BUGÜN

18 Şubat 2022 Cuma

YÜRÜTME VE İDARE BÖLÜMÜ

ATAMA KARARI

— Cumhurbaşkanlığı Tarafından Yapılan Atama Hakkında Karar (Karar: 2022/44)

YÖNETMELİKLER

- İş Ekipmanlarının Kullanımında Sağlık ve Güvenlik Şartları Yönetmeliğinde Değişiklik Yapılmasına Dair Yönetmelik
- Gıda Kontrol Laboratuvarları Yönetmeliği
- Hayvan Beslemede Kullanılan Yem Katkı Maddeleri Hakkında Yönetmelikte Değişiklik Yapılmasına Dair Yönetmelik
- Fiyat Etiketleri Yönetmeliğinde Değişiklik Yapılmasına Dair Yönetmelik
- Haksız Fiyat Değerlendirme Kurulu Yönetmeliğinde Değişiklik Yapılmasına Dair Yönetmelik
- Türkiye İhracatçılar Meclisi ile İhracatçı Birliklerinin Kuruluş ve Görevleri Hakkında Yönetmelikte Değişiklik Yapılmasına Dair Yönetmelik
- Türkiye İhracatçılar Meclisi ve İhracatçı Birlikleri İnsan Kaynakları Yönetmeliğinde Değişiklik Yapılmasına Dair Yönetmelik
- Enerji Piyasası Düzenleme Kurumu Disiplin Amirleri Yönetmeliği
- Türkiye Elektrik İletim Anonim Şirketi Ürün ve Hizmet Satışı ile Araç Gereç Kira Yönetmeliği
- Türkiye Cumhuriyeti Devlet Demiryolları Taşımacılık Anonim Şirketi Genel Müdürlüğü Disiplin Amirleri Yönetmeliği

TEBLİĞLER

- Mimarlık ve Mühendislik Hizmet Bedellerinin Hesabında Kullanılacak 2022 Yılı Yapı Yaklaşık Birim Maliyetleri Hakkında Tebliğ
- Proje ve Kontrollük İşlerinde Uygulanacak Fiyat Artış Oranları Hakkında Tebliğ
- Yapı, Tesis ve Onarım İşleri İhalelerinde Kullanılan Müteahhitlik Karneleri ve İş Bitirme Belgelerinin 2022 Yılına Ait Değerlendirme Katsayıları Hakkında Tebliğ
- Yurt Dışında Yerleşik Vatandaşlar Mevduat ve Katılım Sistemi (YUVAM) Hesapları Hakkında Tebliğ (Sayı: 2022/7)'de Değişiklik Yapılmasına Dair Tebliğ (Sayı: 2022/8)

YARGI BÖLÜMÜ

ANAYASA MAHKEMESİ KARARLARI

- Anayasa Mahkemesinin 13/1/2022 Tarihli ve 2019/890 Başvuru Numaralı Kararı
- Anayasa Mahkemesinin 18/1/2022 Tarihli ve 2019/4794 Başvuru Numaralı Kararı

YARGITAY KARARLARI

- Yargıtay 3 ve 8. Hukuk Dairelerine Ait Kararlar

Bakan Dönmez: Esnafın elektrik faturası yüzde 25 düşecek

Bakan Dönmez, elektrikte yeni tarife ile esnafın fatura tutarından belli bir kademede muhtemelen yüzde 25 indirim olacağını söyledi.

Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanı Dönmez, elektrikte tarife değişikliklerini 1 Mart'a kadar tamamlamayı planladıklarını belirterek, esnafın fatura tutarında muhtemelen yüzde 25 indirim olacağını açıkladı.

NTV'de Ahmet Ergen'in sorularını yanıtlayan Bakan Dönmez, şöyle konuştu:

"Ticarethane grubunda yer alan esnaf ve zanaatkarlar için de konuttakine benzer bir indirimli tarife üzerinde çalışmaya başladık. Bu konuda çalışma sürüyor. Hem ticarethane hem de konutlarda yeni tarife için amacımız çalışmayı 1 Mart'a kadar bitirmek. Esnafın fatura tutarından belli bir kademede muhtemelen yüzde 25 indirim olacak.

Doğalgazda 80 milyar lira, elektrikte 20 milyar liralık bir yük aldık. Geçtiğimiz yıl her haneye 5 bin liralık bir desteğimiz oldu. Bu yıl da hanelere destek miktarı geçtiğimiz yıldan daha fazla olacak. Artan maliyetler zorunlu olarak tüketicilere yansıdı.

Sorunun kaynağı Türkiye'de değil, yurt dışındaki fiyat artışları. Bizim beklentimiz fiyatların bir miktar geri geleceği yönünde."

Stokçuluğun cezası artırıldı

Stokçuluk cezasının artırılmasına ilişkin yasa hükmü Haksız Fiyat Değerlendirme Kurulu yönetmeliğine eklendi. Yeni düzenlemeyle birlikte stokçuluk yaptığı tespit edilen işletmelere 2 milyon TL'ye kadar para cezası kesilebilecek.

Perakende ticaretin düzenlenmesine ilişkin kanunda yapılan stokçuluk cezalarının artırılmasına ilişkin hüküm, Haksız Fiyat Değerlendirme Kurulu'nun görev ve yetkilerini belirleyen yönetmeliğe eklendi.

Resmi Gazete'nin bugünkü sayısında yayımlanan ve Haksız Fiyat Değerlendirme Kurulu yönetmeliğinde değişiklikler yapan yönetmelikle, söz konusu yönetmelikte; üretici, tedarikçi ve perakende işletmelerden stokçuluk yaptığı belirlenenler için öngörülen 50,000 TL'den 100,000 TL'ye kadar ceza tutarları, kanundaki yapılan düzenlemeye paralel olarak "100,000 TL'den 2 milyon TL'ye kadar" şekilde değiştirildi.

Yönetmelikte, fahiş fiyat uygulaması tespit edilen işletmelere uygulanacak 10,000 TL'den 100,000 TL'ye kadar ceza tutarına ilişkin hükümde ise herhangi bir değişiklik yapılmadı.

Yurt dışı yerleşiklerin şirketleri de KKM'ye dahil olabilecek

Yurt dışında yerleşik vatandaşların sermayedar olduğu ve nitelikleri Merkez Bankasınca belirlenen şirketler de Yurt Dışında Yerleşik Vatandaşlar Mevduat ve Katılım Sistemi (YUVAM) kapsamına alındı.

Resmi Gazete'nin bugünkü sayısında yayımlanan ve YUVAM hesapları hakkında tebliğde değişiklikler yapan Merkez Bankası tebliğine göre, yasal yerleşim yeri yurt dışında olan ve nitelikleri Merkez Bankasınca tespit edilen şirketlerin, yurt dışından transfer ettikleri döviz tutarları karşılığında bankalarda açtıracakları döviz tevdiat hesapları ile döviz cinsinden katılım fonları, daha önce yurt dışındaki vatandaşların hesaplarının dönüştürülmesine TL cinsinden YUVAM hesaplarına dönüştürülmesine ilişkin uygulama kapsamına alındı.

Tebliğe eklenen hükme göre, Merkez Bankası, bankaların YUVAM hesabı için uygulayacağı azami faiz oranını belirlemeye yetkili olacak.

Tebliğde yapılan bir başka değişiklikle, açılacak YUVAM hesapları için dönüştürülmesi öngörülen döviz tevdiat hesaplarının dolar, euro ve İngiliz sterlini cinsinden olmasına ilişkin sınırlama kaldırıldı. Buna göre, YUVAM hesabı açılabilmesi için döviz tevdiat hesabı ve döviz cinsinden katılım fonu hesabı bakiyesi yeterli olacak.

Zordaki sektörler de KDV indirimi istiyor

Gıda ürünlerinde KDV'nin yüzde 8'den 1'e düşürülmesi hemen bütün sektörleri harekete geçirdi. Sağlık, konut, ulaştırma ve yeme-içme sektörleri de KDV'nin sıfırlanması, KDV indirimi talep ettiklerini açıkladılar.

Yüksek oranlı enflasyon ve enerji başta olmak üzere temel girdilerdeki fiyat artışları sektörlerin indirim ve destek taleplerini artırdı. Temel gıda ürünlerinde KDV'nin yüzde 8'den 1'e düşürülmesi sonrasında farklı sektörlerden KDV indirimi ve sıfırlama talepleri geldi. İstanbul Sağlık Meslek Odaları Koordinasyonundan, "Gıda gibi sağlıkta da KDV oranı yüzde 1'e indirilsin" açıklaması yapıldı. Türkiye Lokantacılar ve Pastacılar Federasyonu da gıda ürünlerinde KDV indiriminin sektörü zora soktuğunu bu sıkıntıyı giderebilmek için sektörün satışlarında da KDV'nin yüzde 1'e indirilmesi istendi. Konut sektörü de KDV karmaşası yaşadıklarını, konutta KDV'nin yüzde 8'e sabitlenmesini istiyor. Türkiye Şoförler ve Otomobilciler Federasyonu (TŞOF) da akaryakıtta hem KDV'nin sıfırlanmasını hem de eşel mobil fiyatlama sistemine geri dönülmesi çağrısı geldi.

"Gıda gibi sağlık da yaşamsaldır"

İstanbul Dişhekimleri Odası, İstanbul Eczacı Odası, İstanbul Tabip Odası ve İstanbul Veteriner Hekimler Odası'nın oluşturduğu İstanbul Sağlık Meslek Odaları Koordinasyonu'ndan yapılan açıklamada, "Türkiye'deki yüksek enflasyon ve hayat pahalılığı, toplumun tüm kesimlerini yoksulluk cenderesine doğru itiyor. Sağlık hizmetlerine erişimi de olumsuz biçimde etkileyen bu gelişmeler nedeniyle biz İstanbul Sağlık Meslek Odaları Koordinasyonu olarak, sağlık hizmetleri ve

malzemelerindeki KDV oranının, tıpkı gıda ürünlerinde olduğu gibi yüzde 1'e indirilmesini istiyoruz. Çünkü sağlık da gıda gibi yaşamsaldır, çünkü ekonominin gidişatı tüm sağlık alanını ve sağlık hizmetine ihtiyaç duyan yurttaşları zora sokuyor" denildi.

Sağlık hizmetleri verilirken kullanılan donanım ve sarf malzemeleri ile ilaçların büyük ölçüde döviz kurlarına bağlı olarak fiyatlandığı belirtilen açıklamada şu görüşler dile getirildi: "Hayat pahalılığı sağlık kurum ve kuruluşlarının işletme maliyetlerini de artırıyor. COVID-19 pandemisi nedeniyle, yurttaşlar sağlık hizmetlerine erişimde büyük zorluklar yaşadı, yaşamaya devam ediyor. Bu yüzden İSMOK olarak, gıda ürünlerinde KDV oranının yüzde 1'e indirilmesinden hareketle, karar vericilere sesleniyor ve şunları talep ediyoruz: Halkın gıdaya erişimi kadar sağlık hizmetlerine erişimi de yaşamsaldır. Koruyucu ve önleyici sağlık hizmetlerini yaygınlaştırmak, sağlık hizmetlerine erişimi olabildiğince kolaylaştırmak sosyal devlet olmanın gereğidir. Bu yüzden hekimler tarafından verilen tüm sağlık hizmetleri ile ilaç, donanım ve sarf malzemelerinde de KDV oranının gıdada olduğu gibi yüzde 8'den yüzde 1'e indirilmesini talep ediyoruz."

Yeme-içme hizmetleri: KDV %1'e indirilsin

Lokantacılar, yeme ve içme hizmetlerinden alınan katma değer vergisi (KDV) oranının da temel gıda ürünleri gibi yüzde 1 olarak uygulanmasını talep ediyor. Türkiye Lokantacılar ve Pastacılar Federasyonu Genel Başkanı Sayit Karabağlı, temel gıda ürünlerinden alınan KDV oranının yüzde 1'e inmesinin vatandaşı rahatlattığını söyledi. Kendilerinin de lokantacı esnafı olarak temel gıda ürünlerini yüzde 1 ile aldıklarını ancak bu ürünleri satarken yüzde 8 KDV uygulandığını belirten Karabağlı, "Buradaki yüzde 7'lik fark tamamen esnafa, yani bize yansımaya başladı. Esnafımız, temel gıda ürünlerini yüzde 1 KDV ile alıp yüzde 8 KDV ile satınca aradaki 7 puanlık farkı zam olarak kabul ediyor. Zaten pandemi süreci ve sonrasında yaşanan fiyat artışlarıyla zorda olan esnaf bir de yüzde 7 gibi bir yük altında kalmış oldu. Eskiden yüzde 8 KDV ile aldığımızı yine yüzde 8 KDV ile satıp mahsuplaşıyorduk. Şimdi 7 puanlık yük esnafı zor duruma soktu" dedi.

Karabağlı, sorunun ilgili bakanlıklara iletildiğini ve çözümü için girişimde bulduklarını ifade ederek, şunları söyledi: "Yazılı ve sözlü taleplerimizi ilettik, başvurularımızı yaptık. Ben bunu gözden kaçırmış sayıyorum, inşallah düzeltilir. Geçici de olsa bir rahatlama sağlanmalı. Geçici süre de olsa esnafın üzerindeki bu yükü kaldırmak için KDV'nin yüzde 1'e çekilmesini istiyoruz. Pandemide yeme-içme hizmetlerinin KDV'sini yüzde 8'den yüzde 1'e indirmişlerdi, şimdi onun gibi yine inmesi lazım. Pandemi sürecinde devlet yardımları ve paket servisle günü kurtarmıştık. O dönemi az zararla kapattık ama şimdi iki yılın birikimi ve zamlar karşımıza çıktı. Şu anda cidden sıkıntılı bir süreçteyiz. Geçici de olsa rahatlama sağlanması lazım. Bize bağlı ülke genelinde 80 binin üzerinde işletme var. Bu esnaf rahatlatılmalı."

EĞİTİM: ÖĞRETMEN VERGİLERİNİ ÜSTLENİN

Oğuz Kaan Koleji Eğitim Koordinatörü Hatice Yılmaz DÜNYA'ya yaptığı açıklamada, eğitim sektörünün vergi indirimleri ile ilgili beklentilerini şöyle deli getirdi: “Özel okullarda da KDV indirimi beklentisi var ancak bu bir yanılgıya neden oluyor. MEB verilerine göre 2021’de 938 özel okul kapandı, 882 özel okul ise el değiştirdi. Sektörde büyük bir sıkıntı var. Ayakta duramıyoruz. Özel okullarda 12 bin 555 öğretmen azaldı. KDV indirimi velileri rahatlatılabilir ama özel okulların büyüyen sorununa çare olmaz. Bizim burada devletten beklentimiz öğretmenlerin vergilerinin üstlenilmesi. Maaşı biz verelim ama sigorta, gelir vergisi gibi kısmı devlet üstlensin. Bizim için gerçek destek bu olur. Aksi takdirde özel okullar işin içinde çıkamıyor.”

KONUTTA KDV SABİTLENSİN TALEBİ

Hazine ve Maliye Bakanlığı’nın temel gıda ürünlerinde 7 puanlık vergi indiriminin ardından gözler konutta KDV’de atılacak yeni adımlara çevrildi. Halihazırda konutlarda büyüklük ve buldukları arsaların değerine göre yüzde 1-8 ve 18 KDV uygulanırken, konuşulan yeni düzenleme ile de 150 metrekare üzeri konularda sadece 150 metrekareyi aşan kısmın yüzde 18 olarak vergilendirilmesi sözkonusu. Sektör uzmanları farklı miktarlarda KDV oranlarının müşteride kafa karışıklığı yarattığını belirtilirken, bu oranların artık yüzde 8’e sabitlenmesi gerektiğini ifade etti. Böylece özellikle lüks semtlerde stok oluşturan konutların satışının hızlanacağı, müteahhitlere de yeni projelere başlama imkanı sunacağı ifade ediliyor. KDV’de yaşanan kafa karışıklığının düzeltilmesi gerektiğini aktaran Seba İnşaat Yönetim Kurulu Üyesi Engin Keçeli, “Vergi oranlarının farklılığı kafayı karıştırıyor. Ayrıca sınır iki ilçe arasında bile farklı uygulamalar var. Bunu net yapmak lazım. Bu, kayıt dışılığı ortadan kaldırır” diye konuştu.

“Yüzde 18’lik KDV satışları engelliyor”

Arsa birim fiyatları baz alınarak 150 metrekare altı konutlarda yüzde 1-8, üstü metrekarelerde ise KDV’nin yüzde 18 uygulamasının artık değiştirilmesi gerektiğini kaydeden Dekar Yapı Yönetim Kurulu Başkanı Salih Kuzu, “Bu süreçte maliyetler de çok arttı. Birde KDV yüzde 18’e gelince satışları engelleyen bir şey oldu. Özellikle KDV’nin yüzde 8’e sabitlenmesi maliyetlerin arttığı bu dönemde çok faydalı olacak, bu durum yeni projelere de ivme kazandıracak” diye konuştu. Gayrimenkul Pazarlama ve Satış Profesyonelleri Derneği (GAPAS) Başkanı İsmail Özcan da konutta KDV oranlarının yüzde 8’e sabitlenmesi gerektiğini belirterek, “KDV indirimi, hızlandıracak bir adım olacak” dedi. Gayrimenkul Danışmanı Gülcan Altınay ise, bugünkü durumun kafa karışıklıklarına neden olduğunu, KDV oranında sadeleştirme gerektiğini söyledi.

ŞOFÖRLER: KDV SIFIRLANSIN

Türkiye Şoförler ve Otomobilciler Federasyonu (TŞOF) Başkanı Fevzi Apaydın, akaryakıttaki fiyat artışlarının vatandaşa yansıtılmaması için “ticari akaryakıt uygulamasının” hayata geçirilmesini önerdi, “akaryakıtta KDV’nin sıfırlanmasını ve eşel mobil sisteminin yeniden uygulanmasını” istedi. Apaydın, yazılı açıklamasında,

18.02.2022

son bir yılda akaryakıt ürünlerine yapılan zamlar nedeniyle şoför esnafının zor durumda kaldığını ifade etti. Apaydın, halk otobüsçülerine verilen ücretsiz taşıma desteğinin de artırılması önerisinde bulundu. Apaydın, DÜNYA'ya yaptığı açıklamada ticari akaryakıt uygulamasının zor şartlarda faaliyet gösteren şoför esnafını bir nebze de olsa rahatlatacağını söyledi. Ticari araçlarda başta motorin olmak üzere LPG ve benzin kullanıldığını kaydeden Apaydın, devletin "ticari akaryakıt uygulamasıyla ÖTV ve KDV'nin bir kısmından feragat ederek ticari araçlara yaklaşık 5 liralık uygun yakıt sağlayabileceğini" belirtti. Güncel yakıt fiyatlarına göre litre başına ödenen KDV LPG'de 1,48 liraya, benzinde 2,32 liraya ve motorinde 2,35 liraya denk geliyor.

Ekonomik Özgürlük Ligi'nde küme düştük

2022 Ekonomik Özgürlük Raporu'nda Türkiye, 31 basamak gerileyerek 107'nci oldu ve 'çoğunlukla özgür olmayan' ülkeler kategorisine düştü.

Türkiye hedefini dünyanın en büyük 10 ekonomisi arasına girmek olarak koyuyor oysa saygın global araştırmalar bu yolda en önemli engelin özgürlüklerdeki büyük kayıplar olduğunu ortaya koyuyor. Washington merkezli düşünce kuruluşu The Heritage Foundation'ın 2022 Ekonomik Özgürlük Raporu'nda Türkiye küme düşerek, "kısmen özgür" ülkeler arasından çıkarılıp "çoğunlukla özgür olmayan" ülkeler grubuna indi.

KESKİN DÜŞÜŞ

Türkiye geçen yıl 76'ncı olduğu Ekonomik Özgürlük Ligi'nde bu yıl 107'nci sırada yer bulabildi. Araştırmaya dair hazırlanan raporda, "Türkiye ekonomisi son beş yılda ekonomik özgürlüğünü kaybetti. Cumhurbaşkanı Tayyip Erdoğan'ın partisi İslamcı bir gündem izledi ve demokrasiyi aşındırdı. Ülke, 'çoğunlukla özgür olmayan' kategorisine düştü" ifadeleri kullanıldı.

Raporun detaylarına bakıldığında, Türkiye'nin notunun kırılmasında mali sağlıktaki bozulmanın ve hukukun üstünlüğü puanlarındaki keskin düşüşün etkili olduğu görüldü. Rüşvet ve yolsuzluk konularındaki ülke notu- nu gösteren 'Kamunun güvenilirliği'nde de Türkiye ortalamanın çok altında bir puan alabildi. Türkiye'nin ekonomik özgürlük notunun hem bölge hem de global ortalamanın altına gerilediği vurgulandı. Raporda özgürlükler ne kadar genişse ekonomilerin o kadar sağlıklı büyüdüğü, bunun halkların zenginleşmesinde etkili olduğu belirtildi.

Ruanda ve Kamboçya'nın da altındayız

– Türkiye 2021'e kadar İtalya, Fransa, Meksika gibi ülkelerle 3'üncü kategori olan "kısmen özgür" ülkeler arasında yer alıyordu. Oysa 2022'de Ruanda, Burkina Faso, Tanzanya, Kuveyt ve Kamboçya gibi ülkelerle aynı kategoriye hatta tüm bu ülkelerin gerisine düştük. Rapora göre 2022 yılında ekonomik özgürlüklerde bayrağı en önde taşıyan 3 ülke; Singapur, İsviçre ve İrlanda. En sondaki 3 ülke ise Kuzey Kore, Venezuela ve Küba.

Hazine yüzde 33.5 faizle borçlanıyor

Hazine 5 yıl vadeli sukuk ihracı ile dolara %7.25 getiri vererek 3 milyar dolar borçlandı. Borçlanmanın TL cinsi maliyeti ise yıllık %33.5 oldu.

İktidarın düşük faiz ısrarı yurtiçi kredi maliyetlerine yansımadağı gibi Hazine'nin dış piyasalardan çok daha yüksek bir faizle borçlanmak zorunda kalmasına yol açıyor. Hazine, yaklaşan borç ödemelerine karşın bu yıl ilk yurtdışı borçlanmasını sukuk ihracı ile gerçekleştirdi. Hazine 5 yıl vadeli sukuk ihracı ile dolara %7.25 getiri vererek 3 milyar dolar borçlandı. Borçlanmanın TL cinsi maliyeti ise yıllık %33.5 oldu.

2 MİLYAR DOLARI ORTA DOĞU'YA

Kira sertifikasının %66'sı Ortadoğu, %12'si ABD, %12'si Birleşik Krallık, %5'i diğer Avrupa ülkeleri, %4'ü Türkiye ve %1'i Asya'daki yatırımcılara satıldı. İhraca, 10.8 milyar dolar talep gelirken, bu rakam Türkiye'nin bugüne kadar sukuk ihraçlarında ulaştığı en yüksek talep oldu. Riskler yüksek olunca yurtdışı yatırımcılar da yüksek getiri talep ediyor. Bu da borçlanma maliyetlerinin katlanmasına neden oluyor. Hazine kur riskini ortadan kaldırmak için dolar cinsinden ödediği 7.25 faiz karşılığında %33.5 TL faizi ödemek durumunda kalacak.

YÜKSEK RİSKİN BEDELİ

İhraca 200'den fazla yatırımcı, ihraç tutarının 3 katından fazla talep gösterdi. Ancak talebin yüksek olması borçlanma maliyetini düşürmedi. Aksine geçen yılki son

18.02.2022

borçlanmaya göre maliyette 70 baz puan artış görüldü. Hazine uluslararası piyasalardaki bundan önceki son ihracını kur krizi öncesi eylül ayında yapmıştı. Eylül'de 2028 ve 2033 vadeli borçlanmalarda nihai getiriler sırasıyla %5.7 ve %6.5 olmuştu.

'Kâr payı değil fahiş faiz oranı'

Eski Hazineci, finans uzmanı Ömer Rıfat Gencal, yatırımcıya faizsiz sabit getiri imkanı sunan sukuk ihracında ortaya çıkan kâr payının tam anlamıyla fahiş bir faize denk geldiğini söyledi. Döviz cinsinden borç stokunun son 6-7 yılda çok arttığına işaret eden Gencal, "Hazine bugün kur riskini ortadan kaldırmak için dolar cinsinden ödenen %7.25 faiz karşılığında %33.5 TL faizi ödemek durumunda kalacak" dedi.

Biden: Rusya gelecek günlerde Ukrayna'yı işgal edecek

Rusya ile Ukrayna arasında devam eden gerginlik, Rusya'nın bazı birliklerinin geri çekildiği haberlerinin gelmesinden sonra ABD ve NATO'nun çekilmeyi doğrulamaması üzerine yeniden tırmanışa geçmişti. ABD, Rusya'nın Ukrayna'yı işgal riskinin yüksek olduğunu belirterek Rusya, Batılı ülkeleri BM'yi 'sirke çevirmekle' suçladı.

ABD Başkanı Joe Biden, Rusya'nın Ukrayna'yı gelecek günlerde işgal edebileceğini ancak diplomatik çözümün de hala mümkün olduğunu söyledi.

Beyaz Saray'dan ayrılmadan önce gazetecilerin sorularını yanıtlayan Biden, Rusya'nın Ukrayna'yı işgal riskini "çok yüksek" olarak niteledi.

Biden, Rusya'nın Ukrayna işgali için yanıtma operasyonu düzenleyebileceğini belirtti. ABD Başkanı bir gazetecinin "Rusya'nın Ukrayna'ya gireceğini düşünüyor musunuz?" şeklindeki sorusuna, "Evet ama şimdi değil, gelecek günlerde." yanıtını verdi.

Diplomatik çözümün halen mümkün olup olmadığının sorulması üzerine ise Biden, "Evet bu mümkün." dedi. Biden, Rusya Devlet Başkanı Vladimir Putin'e gönderdiği mektuba da halen yanıt beklediğini sözlerine ekledi.

Blinken: Rusya sahte bir saldırıyı gerekçe gösterebilir

ABD Dışişleri Bakanı Antony Blinken ise Rusya'nın Ukrayna'yı işgal için sahte bir terör saldırısı, kimyasal saldırı ya da sivillere yönelik insansız hava saldırısını gerekçe gösterebileceğini söyledi.

Blinken, BM Güvenlik Konseyi'nde yaptığı konuşmada Rusya'nın önümüzdeki günlerde Ukrayna'ya saldırı hazırlığında olduğunu belirterek, "Rusya saldırı için bahaneler planlıyor. Rusya, Ukrayna hükümetini bir şiddet olayıyla suçlayabilir... Bu Rusya'ya yönelik sahte bir terör saldırısı olabilir. Sivillere yönelik insansız hava aracı ile uydurma bir saldırı, sahte hatta gerçek bir kimyasal saldırı bile olabilir. Rusya bunları, etnik temizlik ya da soykırım olarak tanımlayabilir." dedi.

Blinken, Rusya'nın Ukrayna'ya saldırması durumunda füze ve bombalar kullanabileceğini ve siber saldırılar düzenleyebileceğini belirterek, "Rusya'nın belirli Ukraynalı grupları hedef alacağına dair bilgiler aldık." diye konuştu. "Savaş başlatmak için değil önlemek için buradayım." diyen Blinken, Rusya'ya diplomasiyi seçmesi çağrısı yaptı.

ABD Savunma Bakanı: Rus ordusu hazırlıklarını artırdı

Öte yandan ABD Savunma Bakanı Lloyd Austin de Rusya'nın askeri birliklerini geri çektiği iddialarını reddederek, Rus ordusunun hazırlıklarını artırdığını savundu. Brüksel'de NATO'nun ortak basın toplantısında konuşan Austin, Rusların Karadeniz'de hazırlıklarını artırarak "kan stoku yaptıklarını" belirtti.

Rusya'nın askerlerini Ukrayna sınırına yaklaştırdığını ve bölgedeki askeri uçuşların sayısının arttığını dile getiren Austin, kendisinin de asker kökenli olduğunu, Rusya askerlerinin eski pozisyonlarına döndürülmediğini düşündüğünü söyledi.

"Rus orduları NATO kapısına dayandı"

Austin, Rus ordularının Karadeniz, Kırım ve çeşitli bölgelerdeki varlıklarıyla NATO kapısına dayandığını ifade etti. ABD'nin müttefikleriyle tetikte olacağını kaydeden Austin, "ABD'nin NATO'ya olan bağlılığını yeniden açıkça vurgulamak istiyorum. Biden'ın da dediği gibi eğer NATO topraklarının her bir adımını savunmamız gerekiyorsa savunacağız." diye konuştu.

Rusya'nın bölgedeki askeri hareketliliğini izlemeye devam edeceklerinin altını çizen Austin, Rusya'nın gerçekten geri çekilip çekilmediğinin zamanla anlaşılacağını ancak kendilerinin bölgedeki askeri hazırlığı artırmanın yollarına bakacaklarını bildirdi.

BM: Taraflara maksimum itidal çağrısı yapıyoruz

BM Siyasi İşlerden Sorumlu Genel Sekreter Yardımcısı Rosemary DiCarlo, BM Güvenlik Konseyi'ne brifinginde, Ukrayna ve Rusya arasındaki yeni ateşkes ihlallerinin endişe verici olduğunu belirtti.

DiCarlo, "Gerçek şu ki mevcut durum son derece tehlikeli. Tüm taraflara maksimum itidal göstermesi çağrısı yapıyoruz." dedi.

Ukrayna'nın doğusunda 2014'ten beri 14 bin kişinin hayatını kaybettiğini ve yeni bir çatışma olasılığının kabul edilemeyeceğini vurgulayan DiCarlo, Ukrayna'nın egemenliğine ve toprak bütünlüğüne saygı duyulması çağrısı yaptı.

18.02.2022

Rusya iddiaları yine reddetti

Rusya Dışışleri Bakan Yardımcısı Sergey Verşinin, ABD'nin saldırı iddiaları üzerine Batılı ülkelerin "asılsız iddialarla" Birleşmiş Milletler Güvenlik Konseyi'ni (BMGK) "sirke" çevirmemeleri gerektiğini söyledi.

Verşinin, BMGK'de yaptığı konuşmada, Batılı ülkeleri "spekülasyon yapmakla" suçladı.

ABD Dışışleri Bakanı Antony Blinken'ın, Rusya'nın Ukrayna'ya saldırı için sahte terör saldırısı, kimyasal saldırı ya da drone saldırısı gibi bahaneler üreteceği suçlamalarının "üzücü" olduğunu belirten Verşinin, Batılı ülkelerin "asılsız iddialarla" BMGK'yi "sirke" çevirdiğini ve kendilerini "utanç durumuna düşürdüğünü" vurguladı.

Öte yandan Verşinin, Ukrayna ordusunu da ülkenin doğusundaki etnik Rusları hedef almakla suçladı.

Türk heyetinin İsrail ziyaretinde 'bölgesel istikrara katkı' vurgusu

Cumhurbaşkanlığı Sözcüsü İbrahim Kalın ve Dışişleri Bakan Yardımcısı Sedat Önal başkanlığındaki Türk heyetin bugünkü İsrail ziyaretinde, İsrail Cumhurbaşkanı Isaac Herzog'un Türkiye ziyareti hazırlıkları, ikili ilişkiler ve çeşitli bölgesel meseleler ele alındı.

İsrail Cumhurbaşkanlığı ve Dış İşleri Bakanlığı'nca paylaşılan ziyarete ilişkin basın bülteninde "Bölgede geniş bir etkiye sahip Türkiye ve İsrail ilişkilerin iyileştirilmesinin bölgesel istikrara katkıda bulunabileceği konusunda hemfikir" ifadelerine yer verildi.

İbrahim Kalın ve Sedat Önal başkanlığındaki Türk heyet İsrail Cumhurbaşkanlığı Genel Müdürü Eyal Shviki ile Dışişleri Bakanlığı Genel Müdürü Alon Ushpiz ve ekipleriyle bir araya geldi. Dışişleri Bakanlığı'nda başlayan görüşmelerin Cumhurbaşkanlığı Köşkü'nde devam eden kısmında Isaac Herzog konferans salonuna girerek Türkiye'den gelen heyeti karşıladı.

Merkez Bankası demiş ki...

Alaattin AKTAŞ

18 Şubat 2022 Cuma

İki basit soruya yanıt aranıyor:

✓ **Faiz indirimi kötü sonuçlar doğuruyorsa eylül, ekim, kasım ve aralıkta hata mı yaptık?**

✓ **Faiz indirmek iyiye ocaktan sonra şubatta da niye indirime gitmedik?**

Hangi yönetim döneminde yaşandığı bende kalsın. Yer Merkez Bankası'nın Ankara'daki sosyal tesisleri. Etkinliğin ne olduğunu tam hatırlamıyorum ama galiba basına bir yemek veriliyordu. Yemeğe henüz oturulmamış, insanlar kokteyl havasında grup grup sohbet ediyor. Merkez Bankası Başkanı ve diğer yetkililer de kendi aralarında bir sohbeta dalmış. Sohbet konusu bayağı eğlenceli görünüyor; kahkaha atmıyorlarsa da yüzlere bir tebessüm yayılmış. Konuştukları da pek duyulsun istemiyor gibi bir havadalar. Zaten çok büyük olmayan bir salon, biraz yaklaşıyorum. Başkan şunları söylüyor:

“Yaptığımız açıklamalarda ifadeleri biraz değiştiriyor, bazı cümleleri birleştiriyor ya da bölüyoruz. Hemen bunu yorumlama çabasına girişiliyor. Hatta öyle ki mesela ‘tespit edilmiştir’ yerine ‘belirlenmiştir’ diyoruz; o bile yorumlanmaya çalışılıyor...”

İyice merak ediyorum, kastedilen hangi açıklamalar diye... Gazeteci arkadaşlarımla birlikteyim ama kulağım Merkez Bankası yöneticilerinde... Bir süre sonra anlıyorum ki Para Politikası Kurulu toplantılarından sonra yapılan açıklamalardan söz ediliyor.

Merkez Bankası yöneticileri, başkan da dahil olmak üzere bu açıklamaların yorumlanması için gösterilen gayretten dolayı anlaşılan bayağı bayağı eğleniyorlar. Bu yaklaşım daha sonra da sürdürüldü mü, hala öyle mi bilemem.

18.02.2022

Ama bu olayı bizzat yaşamış biri olarak Merkez Bankası Para Politikası Kurulu açıklamalarını okurken hep o güne giderim.

HELE ŞİMDİ!

Merkez Bankası'nın dünkü karara ilişkin açıklamasını yorumlamaya gerek var mı?

Merkez Bankası'nın faizle ilgili bir işlevi var mı ki, karara ilişkin açıklamasının bir önemi olsun, bu açıklama bir yorum gerektirsin.

Artık Merkez Bankası'na faiz ya da başka bir konuda soru sormanın da anlamı yok. Çünkü Merkez Bankası kendi kendine karar alma durumunda değil ki.

Ne yani faizlerin sabit tutulmasına dönük dünkü karar Merkez Bankası'na mı ait!

Politika faizinin üç ay boyunca sabit kalacağını örtülü biçimde Maliye Bakanı Nureddin Nebati çok önce söyledi zaten. Üstelik Nebati politika faizini önemsiz hale getirdiklerini de söylemedi mi?

Şimdi politika faizi yüzde 14'te sabit tutulmuş da, Para Politikası Kurulu açıklamasında şunlar şunlar söylenmiş de...

Merkez Bankası kendi başına karar alabiliyor olsaydı yapılan açıklama dikkate değer bulunabilirdi.

Geçti o günler, çoktan geçti!

Aralık ayında faizi düşüreceksin, bir ay sonra aynı ifadelerle bu sefer faizi sabit tutacaksın.

Daha da ötesi geçen yıl enflasyonda düşüş gerçekleşene kadar faizin indirilmeyeceğini söyleyip sonra bir anda indirmeye başlayacaksın.

Çünkü kararı veren Merkez Bankası değil ki...

Dolayısıyla Merkez Bankası'nın faiz açıklamalarından sonra ne söylediğini öyle detaylı olarak irdelemeye çalışmanın da anlamı yok ki...

NE OLDU, ENFLASYONLA MÜCADELEDEN NİYE VAZGEÇTİK?

Ocak ayından sonra şubatta da faize dokunmadık.

Faizi düşürüp enflasyonu aşağı çekecektik ya, sahi ne oldu bu teoriye?

Enflasyonla mücadeleden vaz mı geçtik yani?

18.02.2022

Olmaz, enflasyonla m¼cadeleden vazgeçilir mi...

Bakın KDV indirildi, harıl harıl fiyat ve etiket denetimi yapılıyor.

Ama daha kestirme yoldan gidip faizi indirerek yapsak ya řu m¼cadeleyi. Üstelik eyl¼l, ekim, kasım ve aralık aylarında bu m¼cadeleyi verdik. Gerçi faiz indirimi bu aylarda ters tepti ve fiyatlar arttı ama olsun, gün gelir işe yarar.

Ocak ve şubatta ne oldu da faiz indirimine ara verdik, bilen var mı?

İki basit soru:

Faiz indirimi kötü sonuçlar doğuruyorsa eyl¼l, ekim, kasım ve aralıkta hata mı yapmış olduk?

Faiz indirimi iyi bir tercih ise ocak ve şubatta indirimle gidilmemesini nasıl açıklayacağız?

25 milyon kişi çalışıyorsa...

Ferit Barış PARLAK

18 Şubat 2022 Cuma

Sosyal Güvenlik Kurumu (SGK) verilerine göre...

Aktif sigortalı çalışan sayısı 25 milyona yaklaştı...

* * *

Avrupa Birliği üyesi 10 ülkede...

Bir işçinin emek verimliliği aylık ortalama 16 bin Euro olarak hesaplanmış...

(Verimliliği 4 bin 500 Euro olan da var, 47 bin Euro olan da...)

* * *

25 milyon çalışmamızın emek verimliliğini, AB ortalamasının mukayesesiyle hesaplırsak...

Aylık 400 milyar Euro'luk mal ve hizmet üretmemiz gerekiyor!

* * *

5 milyon kamu çalışanını çıkarırsak...

Ki o 5 milyon içinde 300 binin üzerinde akademisyen, teknoloji merkezi çalışanları da var...

Aylık 320 milyar Euro'luk mal ve hizmet üretmemiz gerekiyor...

* * *

Ne kadar üretebildiğimiz ortada...

* * *

18.02.2022

İşgücünün verimliliğini etkileyen faktörler mi?

Öncelik eğitimde...

Sonra reel ücret ve uzmanlık/deneyim/tecrübeye göre ücret skalası geliyor...

Kamu, özel genel ücret seviyesine göre karşılaştırma sonraki madde...

Sonra işverenle ilişki...

* * *

Teknoloji mi?

Tüm bu faktörlerden sonra geliyor...

* * *

Yani...

Bir işçi, verimliliğini, diğer çalışanlara ve kazançlarına bakarak yükseltebiliyor, düşürebiliyor...

VELHASIL...

Sigortalı sayısına bakıldığında, 25 milyon kişi aktif olarak çalışıyor...

Ama...

AB'de ki verimlilik ortalamalarına bakıldığında, gerçekten çalışan sayımız 1 milyonu bulmuyor!

Yani 1 milyon kişi, 84 milyona bakıyor!

"Şu insan, kamuda, çalışmadan benim iki/üç/dört/beş katım maaş alıyor; ben neden çalışayım." düşüncesi, işgücüne katılımı ve verimliliği önleyen etkenler arasında "eğitimle birlikte" başı çekiyor...

Abdulkadir Selvi

Elektrik indirimi hangi işletmeleri kapsayacak?

18 Şubat 2022

Cumhurbaşkanı Erdoğan, Kabine Toplantısı'ndan sonra elektrik indirimini açıkladı.

Ancak detayları Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığı ile EPDK çalışacak.

Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanı **Fatih Dönmez** ticarethanelerin faturalarında ilk kademe yüzde 25 indirim yapılabileceğini söyledi. Bakan indirimi 1 Mart'a yetiştirmeye çalışacaklarını ifade etti. Bir ayrıntı daha, meskenlerde kısa bir süre önce 150 kilovat saatten 210 kilovat saate çıkarılan indirimli tarife üzerinde de çalışma yapılacağını açıkladı.

Peki bu nasıl olacak? Ulaştığım bazı ayrıntıları paylaşacağım ama bir noktaya vurgu yapmak istiyorum. Cumhurbaşkanı **Erdoğan** milletin derdiyle dertlenen bir lider. Garip gureba babası. O nedenle fiyat artışlarından dolayı büyük bir acı yaşadığını hissediyorum. Çare bulmak için çırpınıyor.

Pandemi sürecinde de insanların işten çıkarılmaması için kısa çalışma ödeneği getirdi. Yoksa bizim işverenlere kalsa yüzbinleri sokağa atarlardı. Biz bunu 2001 krizinde gördük. Hem o, pandemi süreci gibi küresel bir kriz değildi.

ERDOĞAN'IN ÇABASI

Fiyat artışları karşısında vatandaşı korumak için asgari ücrette yaptığı artış, gıdada da KDV oranının yüzde 8'den yüzde 1'e çekilmesi, elektrik tarifesinin meskenlerde 150 kilovat saatten 210 kilovat saate yükseltilmesi, gübrede sağlanan yüzde 30'luk indirim. Elbette ki ciddi bir sıkıntı yaşanıyor. Bu alınan tedbirlerle sıkıntının tamamen ortadan kalkması söz konusu değil. Ama Cumhurbaşkanı **Erdoğan** samimi bir çaba gösteriyor.

ERDOĞAN İNDİRİM, İMAMOĞLU ZAM

Dün de AK Partili belediyelere su fiyatlarında yüzde 7 indirim yapmaları yönünde talimat verdi. AK Partili belediyeler yüzde 7 indirim yaparken, **Ekrem İmamoğlu** suya yüzde 90-175 arasında zam yapılmasını istedi. Normalde halkçı bir belediyenin AK Partili belediyelerden daha çok indirim yapması gerekmez mi? Suyu yüzde 23 zamlı satacağınıza tam aksine AK Partili belediyenin iki katı indirim yapmanız gerekmez mi?

EKMEK BULAMAZLARSA PASTA YESİNLER

Bu iş, elektrik faturasını ödemeyeceğini ilan edip sevgililer gününde İzmir'den Ankara'ya özel uçakla uçan **Kılıçdaroğlu**'na benziyor. **Kılıçdaroğlu**'nun özel uçağına ödenen fatura oturduğu semtin elektrik faturalarını ödemeye yeter. Bu durum, “**Ekmek bulamazlarsa pasta yesinler**” diyen Fransa kraliçesi **Marie Antoinette**'yi hatırlatıyor. Elektrik faturasını ödeyemiyorlarsa özel uçağına binsinler durumu.

Şimdi gelelim elektrikte yapılacak olan indirime.

1)210 KİLOWATT SAAT

Cumhurbaşkanı **Erdoğan**, 210 kilovat saate kadarki düşük tarife ve 210 kilovat saatin üzerindeki yüksek tarifenin vatandaşın lehine yeniden değerlendirileceğini söyledi. Bu konuda çalışmalara başlandı. Yüzde 10, yüzde 20 gibi alternatif indirim oranları üzerinde duruluyor. Ama kesin olan bir şey var ki indirim yapılacak.

2) ESNAF VE SANATKÂRLARA İNDİRİM

Alçak gerilim dağıtımına bağlı olan lokanta, kuaför, kahvehane, berber, bakkal, market gibi küçük esnaf ve sanatkârların elektrik faturalarına yüzde 25 indirim yapılacak.

Bunun için belirli kilovat saatlere göre indirimli tarife uygulanacak.

Örneğin 400-500 kilovat saat, 500-1000 kilovat saat gibi tüketim oranlarına göre farklı indirimler uygulanacak. Ama market zincirler ya da fabrikalar bu kapsam dahilinde değil.

3)TİCARİ TARİFEDEN FATURA KESİLEN CEMEVLERİ, DERNEKLER VE VAKIFLAR İSE MESKEN TARİFESİNE ALINACAK

MUHALEFETİN ASIL SORUNU

İSTER 6'lı toplantı yapsınlar, ister yuvarlak masada toplansınlar. Muhalefetin aşması gereken çok önemli bir sorun var. Bunu masanın şeklini dikdörtgen yapsalar bile çözemezler. O sorun nedir?

Pandemi nedeniyle dünya tarihi bir kriz döneminden geçiyor. Bir ara 1929 ağır ekonomik buhranı ile kıyaslayanlar çıkmıştı. Biliyorsunuz İkinci Dünya Savaşı'nın çıkmasını dahi 1929 buhranına bağlayanlar vardır. Öyle ki Avrupa'da rejimlerin değişmesine yol açtı.

Türkiye de bir yandan yüksek büyüme oranlarını yakalamaya çalışıyor, diğer yandan paçاسından çeken krizden kurtulmak için mücadele ediyor.

EN ÖNEMLİ SORUN EKONOMİ

Dün Optimar'ın anketini yayınladım. Sizce Türkiye'nin en önemli sorunu nedir sorusuna cevap verenler yüzde 75 oranında ekonomi ve işsizlik diyor. Peki bu size sürpriz geldi mi? Gelmedi. Bir gerçek var. Ama o ankette yayınlamayıp bugüne bıraktığım bir bölüm vardı. O sorunun ardından halkımıza peki sizce bu sorunu kim çözebilir diye soruluyor. Sizce nasıl bir sonuç çıkmıştır? Halkımızın ezici bir çoğunluğunun **Kemal Kılıçdaroğlu** ya da **Ali Babacan** çözer demesi gerekmez mi? Muhalefet çözer, yanıtı verilmesi beklenmez mi?

Hiçbir yorum yapmadan önce sonuçları vereceğim.

HALK, KİM ÇÖZER DİYOR

Ankete katılanların yüzde 30.2'si AK Parti çözer diyor. CHP çözer diyenlerin oranı yüzde 25.2.

İlginç olan, HDP diyenler İYİ Parti'den daha yüksek çıkıyor. Yüzde 4.9 HDP çözer derken, yüzde 4.4 İYİ Parti'yi adres gösteriyor. MHP diyenlerin oranı ise 2.9 ediyor. Peki kendisini dünyanın en büyük ekonomistlerinden gören **Ali Babacan**'ın partisi hangi sırada dersiniz? Halkımız 0.9 oranında DEVA Partisi bu işi çözer diyor.

Listeyi daha fazla uzatmak istemiyorum. Muhalefetin masa yuvarlak mı olsun, dikdörtgen mi olsun diye düşünmek yerine bu sorunu çözmesi lazım. Millete umut vermiyorlar. Millet onları çare olarak görmüyor. Bunca soruna rağmen halkımız **Erdoğan** çözer diyor.

İMAMOĞLU'NA YABANCILARIN İLGİSİ

EKREM İmamoğlu'na yabancıların ilgisi göz kamaştırarak bir seviyede. Sanki İstanbul değil, New York ya da Londra Belediye Başkanı.

İstanbul'a kar yağarken İngiliz Büyükelçisi ile balıkçıda buluşan **İmamoğlu**, Amerikan Büyükelçisi'nin de Türkiye'de göreve başladıktan sonra ziyaret ettiği ilk isim olmuştu. Cumhurbaşkanı **Erdoğan**'a güven mektubunu sunan ABD Büyükelçisi, soluğu **İmamoğlu**'nun yanında almıştı. **İmamoğlu** söz konusu olunca koşa koşa giden ABD Büyükelçisi, **Kılıçdaroğlu** ve Ankara Büyükşehir Belediye Başkanı'ndan henüz randevu talebinde bulunmadı.

18.02.2022

MÜNİH KONFERANSI

İstanbul'a yağın karın altında kalarak başarısız bir sınav veren **İmamoğlu**'na yabancıların ilgisi ise sürüyor. Hem de göz yaşartıcı bir şekilde. **Ekrem İmamoğlu** şimdi de Davos'a alternatif olarak gösterilen Münih Konferansı'na davet edildi.

İmamoğlu yabancıların desteği ile cumhurbaşkanı adayı olacağını düşünüyor olabilir ama benden uyarması, bizim milletimiz yabancıların aşırı ilgisinden huylanır.

Esfender KORKMAZ

Dış borçlarda iflas riski arttı!

18 Şubat 2022 Cuma

Dünya Bankası, Türkiye dahil gelişmekte olan ülkelerde orta ölçekli işletmelerin yüze 46'sının 6 ay içinde borç ödeme sorunu yaşayabileceğini açıkladı. Türkiye için Fitch'in kredi notunu düşürmesinin bu anlamda artı risk olduğunu vurguladı.

AKP iktidarı her seçimde KOBİ kredisi dağıtıyor. **Şimdi de 60 milyar lira kredi veriyor. Bunların da büyük kısmı KOBİ'lere gidecek.** İlgili bakan önce verdikleri KOBİ kredilerinin yatırıma gitmediğini dolaylı yoldan itiraf etti. Bu defa da dağıtılacak 60 milyar lira yatırımlara gitmeyecek. Çünkü yatırımlar için güven ortamı yok.

KOBİ kredilerine Kredi Garanti Fonu kefil yapıyor. **Kredi garanti fonunun bir kısmı Türkiye'deki tüm işletmelerin odalara verdiği aidatlar, bir kısmı ise vergi gelirleri ile karşılanıyor.** Riskler halka sosyalize ediliyor. Bu şartlarda KOBİ kredilerinde şimdilik ödeme sorunu olmaz.

Türkiye'nin sorunu dış borçlarda temerrüt riskinin yüksek olmasıdır. Zira Türkiye'nin dış borçlarının GSYH'ya oranı yüksek değil ve falat döviz gelirleri yetersizdir. Bir yandan da, ithal girdi, cari açık ve dış borç ödemeleri nedeni ile döviz ihtiyacı artıyor. Eğer böyle giderse dış borç ödemelerinin bir yerde kilitlenmesi kaçınılmaz görünüyor.

Nedenleri;

1. Döviz kazanamıyoruz.

Üretimde kullanılan ithal girdi oranı yüksek olduğu için, Turizm gelirimiz olmasına rağmen cari açık devam ediyor. Ayrıca doğrudan yabancı yatırım sermayesi gelmiyor. 2021 yılında Gayrimenkul dışında gelen doğrudan yabancı yatırım sermayesi yalnızca 1,9 milyar dolar olmuş. Bu da Türkiye'deki yabancı yatırımların amortismanı için zorunlu olarak girmiş.

Portföy yatırımı olarakta yalnızca 0,8 milyar girmiş.

2021 ÖDEMELER BLANÇOSU	
	MİLYAR DOLAR
CARİ AÇIK	-14,9
DIŞ TİC.AÇIĞI	-29,2
HİZMETLER DENGESİ	25,2
DOĞRUDAN YATIRIMLAR(NET GİRİŞ)	1,9
GAYRİMENKUL SATIŞI (NET GİRİŞ)	5,8
PORTFÖY YATIRIMLARI NET GİRİŞ	0,8
MB REZERVLERİ NET ARTIŞ	23,3
NET HATA VE NOKSAN (GİRİŞ)	10,5

Bundan sonra da yabancı yatırım sermayesi gelmez... Hem Hükümete güven yok, hem de kredi derecelendirme kuruluşlarının Türkiye'ye verdiği not da **"yatırım yapılamaz spekülâtif"** seviyesindedir.

2. Yüksek maliyeti nedeni ile dış borçları çevirmekte zorlanıyoruz.

Sovereign uluslar arası piyasalarda işlem gören tahvillerin her gün CDS oranlarını yayınlıyor. Bu tabloda Türkiye'nin yurt dışı tahvillerinde iflas risk primini gösteren CDS oranı 521,94 baz puandır. Diğer ülkelere göre açık ara yüksektir. Bizden sonra ikinci sırada Brezilya geliyor. Brezilyanın CDS oranı 22,30'dur.

Türkiye faiz artı 5,21 puan sigorta risk primi vermek zorundadır. Yani dünyanın en yüksek faizini biz ödüyoruz. Dış borçları çevirmekte zorlanıyoruz. Aşağıdaki tablo için ben utandıran tablo diyorum.

G-20 İÇİNDE 10 ÜLKENİN CDS ORANI		
ÜLKE	CDS	RAİTING NOTU(S and P)
RORTEKİZ	40,70	BBB
İSPANYA	41,30	A
POLONYA	45,20	A-
ÇİN	51,93	A+
ENDONEZYA	95,75	BBB
İTALYA	103,00	BBB
MEKSİKA	111,80	BBB
YUNANİSTAN	129,10	BB
RUSYA	216,82	BBB-
BREZİLYA	222,30	BB-
TÜRKİYE	521,94	B+

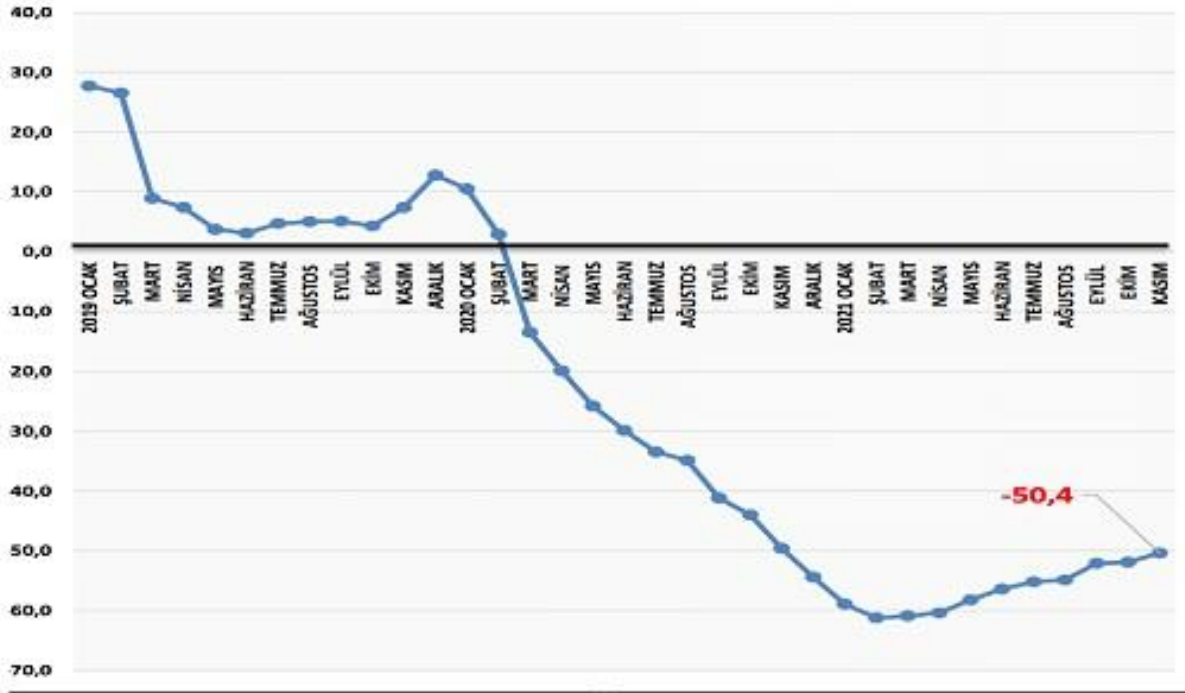
Kaynak : Sovereign 17 Şubat

3. MB Döviz rezervleri eksidedir.

128 milyar dolar macerasından sonra, MB döviz rezervleri eksiye geçti. Halen eksi 50 milyar dolar kadardır. Eksi rezerv hem güven kaybına neden olur hem de dış borç riskini artırır.

MERKEZ BANKASI DÖVİZ REZERVLERİ

Kaynak: Can Fuat Gürlesel -Ekonomi Ve Strateji Danışmanlık Hizmetleri

Sonuç: 2018 yılında Türkiye Kur şoku yaşadı. İç ve dışta herkesin uyarmasına rağmen hükümet MB ile 'faiz'lerin üstüne gitti. TL krizi derinleşti. Bu günde dış borçları görmezden geliyor. Ama dünya CDS oranının ne kadar yüksek ve raiting notunun düşük olduğunu bu nedenle dış borçlarda temerrüt riskinin yüksek olduğunu görüyor.

İbrahim Kahveci

Karamsarlık kâbusu üzerimize çöktü

Türkiye İstatistik Kurumu -TÜİK Yaşam Memnuniyeti Araştırması, 2021 sonuçlarını açıkladı. Araştırmanın sonuçları adeta kâbus gibi bir ülkede yaşadığımızı yeniden gözler önüne serdi. Gülmeyi unutan, mutluluğunu kaybetmiş ve gelecekte de umudu kalmamış bir toplum olduğumuz net şekilde gözler önüne serildi.

1 YIL SONRA NASIL OLACAK?

Araştırmanın en çarpıcı sonuçlarından belki de ilki burada yer alıyor. 1 yıl sonrası genel yaşam beklentisine verilen cevaplara göre;

-”Daha iyi olacak” diyenlerin oranı %29,0’dan %20,9’a geriliyor.

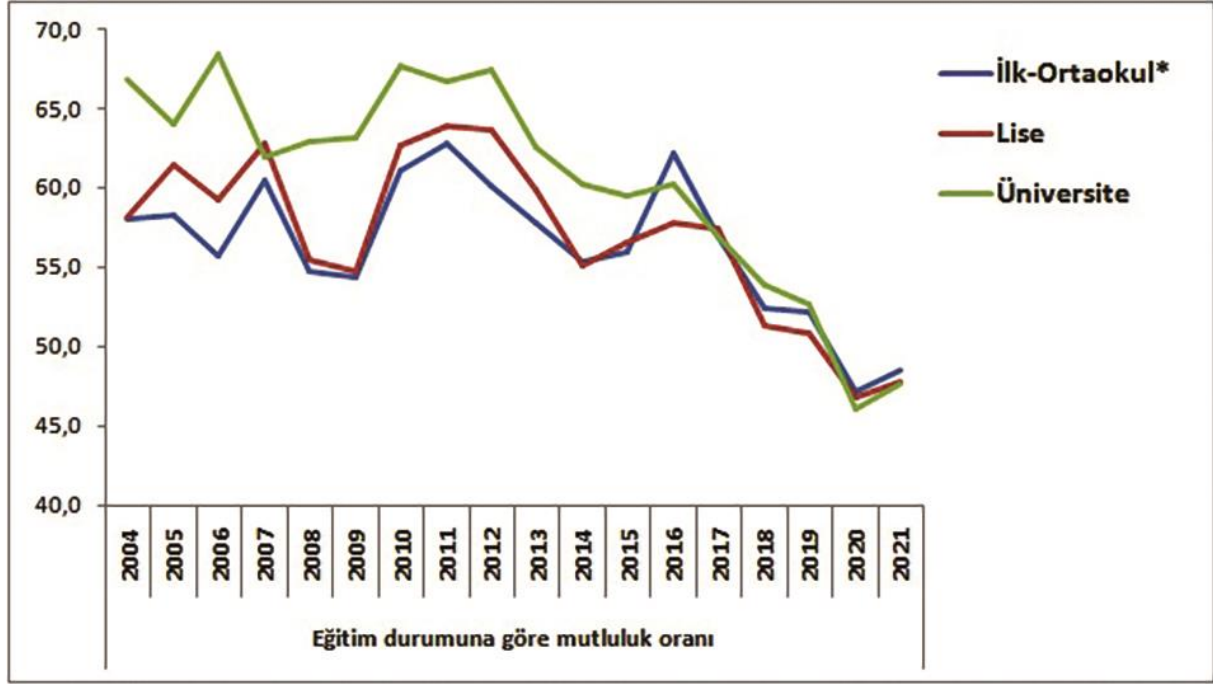
-”Daha kötü olacak” diyenlerin oranı ise %21,1’den %33,8’e fırlıyor.

2003 yılında 1 yıl sonrası için daha iyi olacak diyenlerin oranı %44,6’lardan %20,9’a gerilemiş oldu. Geleceğe ilişkin iyimser beklenti en son 2016 yılında %42,2 düzeyindeydi.

Yine 2003 yılında geleceğe ilişkin karamsar bekleyişte olanların oranı sadece ve sadece %9,2 oranındaydı. Artık bu karamsarlık beklentisi %33,8’e çıkarak adeta kabus gibi bir hayat yaşandığını gözler önüne sermiş oldu. Hatta daha 2016 yılında bile geleceğe ilişkin beklentisi karamsar olanların oranı %9,4 seviyesindeyken, nerede ise 4 katlık artışla %33,8’e çıkmış oldu.

Bir dönem Hazine ve Maliye Bakanlığı yapmış olan Berat Albayrak’ın “Şubat ocaktan, mart ise şubattan iyi olacak” söyleyişi adeta ters işlemeye başladı.

Türkiye’de gelecek beklentisi giderek daha kötüye ilerliyor ve ilk kez karamsarlar iyimser bekleyenlerin de üzerine çıkmış oldu.

KİMLER KARAMSAR?

Karamsarlık veya geleceğe yönelik umutsuzluk noktasında iki açıdan verilere bakacağız:

1- Yaş grubu olarak

2- Eğitim durumuna göre

Önce yaş grubuna bakalım: 2003 yılında %57,1'i mutlu olana ve %7,8'i mutsuz olan 18-24 yaş grubu 2021 yılında;

%44,5'i mutlu ve %20,4'ü mutsuz hale gelmiş. Burada şu noktayı da belirtelim: -Z- kuşağının 2016 yılında da %65,1'i mutlu ve %8,6'sı mutsuzmuş.

Son 5 yılda;

18-24 yaş grubunda mutlu olanların oranı 20,6 puan azalırken bu oran 25-34 yaş grubunda 15,4 puanlık kayıpla %46,6'ya gerileyen mutlu sayısını ifade ediyor.

-Z- kuşağında mutsuz olduğunu belirtenlerin oranı ise son 5 yılda 11,8 puanlık artışla %20,4'e çıkarken, 25-34 yaş grubunda da 7,7 puanlık artışla %17,1'e çıkan mutsuzluk sözkonusu.

Mutsuzluk oranı 35 yaş altında hızla artarken durum ileri yaş grubunda daha sakin seyrediyor. Mesela 2016 yılında yüzde 64,5 mutlu olan 65+ yaş grubu 2021 yılında bu oranını %56,2'ye düşürmüştü ama 18-24 yaş grubundan 11,7 oranında daha mutlu durumda. Oysa her iki kesim de daha 5 yıl önce aynı oranda mutluydu.

Yaş ilerledikçe mutluluk oranında kayıp daha az olurken, mutsuzum diyenlerin de oranı azalmış oluyor.

OKUYANLAR KARAMSAR

2004 yılında lise ve lise alt tüm alt eğitim grubunda (basit ortalama ile) mutluyum diyenlerin oranı %58,1'de kalırken, bu oran üniversite mezunlarında %66,8 ile çok daha yüksek düzeydeydi.

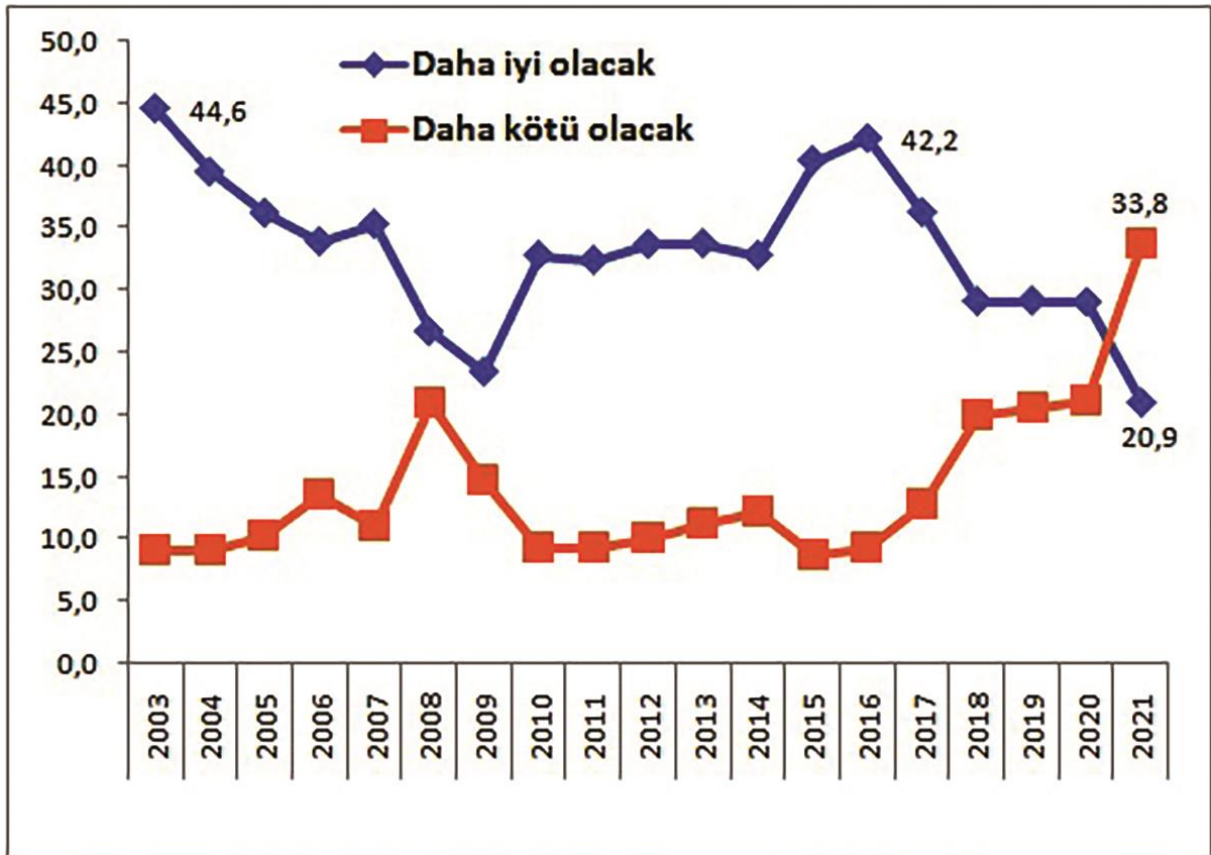
Bu fark adeta 2016 yılına kadar devam etti ve 2016 yılında oranlar yüzde 60 seviyesinde eşitlendi.

Son gelinen noktada küçük fark olsa da artık üniversite okuyanlar lise ve lise altı eğitimlilerden daha az oranda mutluyum diyor.

Eğitim durumuna göre mutluluk oranında azalışta iki temel nokta dikkat çekiyor:

A- Üniversite mezunları 2004 yılından 2016 yılına kadar lise ve altı eğitimlilerden 10 puan kadar daha yüksek oranda mutlu görülürken, bu oran 2016'da eşitleniyor ve ardından hızla düşerek yüzde 47-48 bandına geriliyor.

B- Eğitim seviyesi ile mutluluk değişimi arasında da bir ilişki görülüyor. Eğitim seviyesi düştükçe mutluluk oranı daha sabit kalırken, eğitim seviyesi yükseldikçe mutluluk seviyesi daha oynak hale geliyor.

SAĞLIK HÂLÂ YÜKSEK

AK Parti belki de tek olumlu algısını sağlık sisteminde sürdürüyor. Sağlıkçıların ülkemizi terk etmeye başladığı bu düzende sağlık sisteminden memnuniyet duyanların oranı hâlâ oldukça yüksek.

2003 yılında üniversite hastanelerinden memnuniyet diyenlerin oranı %46,8 seviyesindeyken bu oran 2021 yılında %65,0 seviyesinde.

Devlet hastanesinden memnuniyet ise %41,0 seviyesinden %69,1'e yükselmiş durumda.

Hatta son yıl ölçülen Şehir Hastanelerinden memnuniyet oranı da %72,7 gibi oldukça yüksek bir seviyeyi ifade ediyor.

***

SONUÇ: Aslında sonuç değerlendirmesine sağlık sistemindeki durumla başlamak lazım... Dr'ların bile ülkeyi terke ettiği dönemde halkın sağlık sistemindeki memnuniyet oranı 2004 yılı ile ölçülemeyecek düzeyde hâlâ yüksek.

Oysa sistem içeriden içeriye çöküyor ve bu çöküşün sonucu ortaya çıkmadan vatandaş sorunun farkına varmış olamayacak.

Benzer durum geleceğe bakış ve iyimserlik-karamsarlık noktasında da sözkonusu.

Gençlerin ve eğitim seviyesi yükseklerin gördüğü Türkiye ile; -ileri yaş grubunun ve alt eğitim seviyesinin gördüğü Türkiye birbirinden çok farklı.

Buradaki temel soru şu: Acaba gerçek Türkiye'yi kim görüyor?

18 Şubat 2022, Cuma

BAŞYAZI MEHMET BARLAS

Belirsizliğin sonuna doğru

Önümüzdeki siyasi dönemin dünden farkı, belirsizliğin sona ermesidir. Belirsizlik adını verdiğimiz olgu, Kovid-19 denilen salgınla başladı.

Bu öyle bir belirsizlikti ki ne zaman başlayacağı, ne zaman biteceği, neleri kapsayacağı ve kimleri daha fazla vuracağı belli değildi.

Sonuçta dünyadaki her şey altüst oldu.

PETROL FİYATI ARTTI

Düşünün ki bir ara artık hiç talep kalmadı zannedilen petrolün varili 100 dolara yaklaştı. Doğalgaz, Rusya'nın elinde Avrupa'ya esir alan bir madde hâline dönüştü. Ve Rusya'nın ticaret fazlası 55 milyar doları buldu.

Bunun gibi sağlık sorunları da belirsizliği tırmandırdı. Amerika gibi süper bir devlette hastaneler hastalara yetmedi, cenazeler kutularda saklandı.

Avrupa'da da durum çok farklı değildi.

TÜNELDE IŞIK GÖRÜNDÜ

İzolasyona itilen toplumlarda çocuklar okullarından uzaklaştırıldılar.

Şimdi bu noktada belirsizliğin sonu galiba geliyor.

Tam tarih veremiyoruz ama mesela bu yaz, turizm gelirimizin salgın öncesine ulaşacağına inanıyoruz.

FİYATLAR HÂLÂ YÜKSEK

Fakat yine de fiyatlar belirsizlik öncesindeki kadar yüksek.

2023 yılında bir seçim olduğu düşünülürse bu fiyatların belirsizlik havasında bırakılmasının nelere mal olacağı bilinebilir.

18.02.2022

Bu nedenle hükümet sürekli vergileri indirmek, denetimleri artırmak ve özellikle tarım girdilerini desteklemekle meşgul.

EKONOMİ TOPARLANMALI

Şunu kabul edelim: Belirsizliğin Türkiye'deki yansımaları fiyatları etkiledi. Türkiye tam olarak durmamak için iç piyasayı göz ardı edip ihracata yöneldi. Böylece iç piyasada fiyatlar dayanılmaz hale geldi.

Şimdi sıra bunları dengelemekte. Yani AK Parti iktidarının önünde ekonomiyi toparlamak için aşağı yukarı bir buçuk yıl var. Bu bir buçuk yılda muhalefetin her yolu deneyeceği, 28 Şubat ruhunu gündeme getireceği, HDP vasıtasıyla Kürtçülüğü tırmandıracağı kesin.

Bereket Türkiye 2000'li yılların Türkiye'si değil. Bir nevi dünya devleti. Bu bakımdan siyaseti izlerken eskisinden çok farklı sahnelere tanık olacağız.